

Proces – verbal nr.15

al ședinței ordinare a Consiliului de Bazin Bîc din 29 noiembrie 2016

primăria or. Călărași, sala de ședințe

La ședință sunt prezenți:

Președintele Consiliului - dl Gori Victor,
Membrii Consiliului – dl Nicolae Melnic (primăria or. Călărași); Gheorghe Iosob (Consiliul raional Călărași); Sevastiana Apostol-Schirliu (Consiliul raional Strășeni); Eudochia Tcaci (Centrul municipal Chișinău de Sănătate Publică); Vladimir Donos (Direcția socio-ecologică, primăria mun. Chișinău); Mihai Mustea (Centrul Național de Mediu); Ion Bulmaga (Agenția Ecologică Chișinău); Efim Colun (OT Chișinău a MEM), Dumitru Drumea (Institutul de Ecologie și Geografie).

La ședință au participat:

Zinaida Țurcanu (primarul s. Temeleuți); Elena Harea (Centrul de Sănătate Publică Călărași); Gh. Stratan (ÎM GCL Călărași); Grigore Potrîmba (ÎM GCL Călărași); Valentina Stratan (primăria or. Călărași); Ludmila Burghilea (primăria Tuzara); Victor Ambroci (primăria Călărași); E. Mărpărint (Gospodăria comunală); Vadim Coșeru (Inspecția Ecologică Călărași); Igor Vodea (primăria Bahmut); Gravely Reginald (voluntar, primăria Bahmut); Skelly Shannon (voluntar, primăria Călărași).

Ordinea de zi a ședinței:

- 1. Cu privire la rezultatele implementării proiectului de eliberarea a izvorului r. Bîc în satul Temeleuți, desfășurarea lucrărilor de construcție a sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și tratare a apelor uzate în localitate..**
- 2. Cu privire la activitatea primăriei or. Călărași în vederea asigurării populației cu servicii de aprovizionare cu apă și sanitație, în condițiile de protecție a mediului, Legii apelor.**
- 3. Cu privire la planificare activității comitetului pentru anul 2017.**

Președintele Consiliului, dl **Victor Gori**, a deschis lucrările ședinței, menționând că la ședință sunt prezenți majoritatea membrilor și ședința poate fi desfășurată.

Ordinea de zi a fost aprobată unanim.

1. S-a ascultat:

Informația "Cu privire la rezultatele implementării proiectului de eliberarea a izvorului râului Bâc în satul Temeleuți, desfășurarea lucrărilor de construcție a sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și tratare a apelor uzate în localitate" prezentată de dna **Zinaida Țurcanu**, primarul satului Temeleuți. Dumneaei a menționat că etapa începută privind aprovizionarea cu apă a proiectului implementat și de amenajare a r. Bâc s-a finalizat. La Apeduct sunt conectați 376 consumatori, 8 agenți economici. Apeductul a fost recepționat, există raportul elaborat la acest subiect. Sursa de aprovizionare cu apă a fost asigurată din alte izvoare decât cele precedente. La moment, se lucrează la proiectul de rețele de canalizare, cam la 10% pentru finalizare. Sunt necesare încă 1,3 mln lei pentru finalizarea proiectului de la FEN. De comun acord cu Inspekția ecologică am efectuat câteva investigații pentru a stabili câtă apă va curge de la izvoare în r. Bâc. Cu o echipă de voluntari s-a curățat cursul r. Bîc. Albia râului trebuie adîncită, pentru ca apă să ajungă pînă la Călărași. Această activitate necesită surse serioase și, din păcate, nu poate fi acoperită numai din lucrul voluntarilor. Împreună cu Inspekția Ecologică au fost verificate mai multe gospodării private la capitolul captării ilicite a izvoarelor. Se conlucrează cu toate serviciile. Raportul, despre care s-a vorbit a fost încheiat de ADR Centru Conform proiectului se prevedea un debit a izvoarelor de 240 m³/s, pe cînd acesta este asigurat la 90%. Izvoarele sunt la suprafață și în dependență de condițiile climaterice apa dispare/apare. Mai jos de lac, râul nu mai există. Referitor la stația de epurare, dumneaei a menționat că ea este mică, compactă cu capacitatea de 150 m³/ diurnă. Însă nici aceste volume nu sunt asigurate. La moment, lungimea sistemului de aprovizionare cu apă constituie 16,2 km, iar a celui de canalizare este 13km. Urmează a fi construite 2 stații de pompare și 3 km rețele de canalizare. Totuși, satul este asigurat cu apă, chiar și în perioada de seceta. Dna Z. Turcan a menționat că grădinița și gimnaziul sunt conectate la conducta de canalizare veche și apele sunt transportate la stația de epurare veche, care funcționează insuficient. Stația nouă se constuiește pe terenul din apropierea stației vechi. Tariful pentru consumul de apă pînă la 3m³ constituie 8 lei, 3-10 m³ -10 lei; AE-20 lei. În localitate este creată ÎM „Gospodăria Comunală” cu 3 angajați.

S- a hotărît:

1. A lua act de informația prezentată de dna Zinaida Țurcanu, primarul satului Temeleuți

2. A se propune Ministerului Mediului să acorde finanțarea proiectului susținut de Fondul Ecologic Național pentru finalizarea lucrărilor de construcție a sistemului de canalizare și stației de epurare în satul Temeleuți.
3. Se propune autorității publice locale să concluzeze cu populația și instituțiile interesate în vederea conectării la sistemul centralizat de canalizare și asigurarea funcționalității stației de epurare în parametrii normativi de tratare a apelor uzate.

S-a votat: unanim

2. S-a ascultat:

Raportul "Cu privire al activitatea primăriei or. Călărași în vederea asigurării populației cu servicii de aprovizionare cu apă și sanitație în condițiile de protecție a mediului, legii apelor" prezentat de Domnul **Nicolae Melnic**, primarul or. Călărași. Dumnealui a menționat că primăria este parte componentă a proiectului râului Bîc. Punctul de pornire a fost s. Temeleuți, dar acesta reprezintă doar un aspect simbolic. Unde am Ajus? Pe parcursul celor 5 ani am organizat expediții, instalate plăcuțe lubeșteți râul, scoase tone de gunoi din râu. În această direcție lucra permanent colegiul pedagogic. Din 2007 s-au construit peste 15 km de rețele de canalizare din surse proprii, FEN. În anul 2014 FEN a susținut un proiect la valoare de 18 mln.lei. S-au petrecut 5 licitații, de fiecare dată Agenția de aciziții publice punînd piedice. Totuși s-a cîștigat proiectul cu alocare a 8,5 mln lei doar pentru aprovizionarea cu apă. Finanțarea a fost divizată, banii n-au fost alocați, iar firma de construcții a lucrat în datorii. La apeduct au fost cponectate 200 gospodării. Lucrările trebuiau efectuate în paralel , cele de construcție a apeductului cu cele de construcție a rețelelor de canalizare. Pe parcurs cu suportul ADR Centru a fost construită Stația de epurare cu capacitatea de 1400 m³/diurnă. Cu regret populația vrea apă și nu canalizare. Pînă acum o parte din populație s-a alimentat din izvoare, la moment secate. Este vorba de cele 200 gospodării, azi conectate la apeductul construit din proiectul susmenționat. Tariful pentru apă este de 16,50 lei/m³, pentru canalizare 20,0 lei/m³. S-au cheltuit 7 mln pentru construcția sistemului de canalizare în Tuzara, care astăzi nu lucrează. Problematică va fi și funcționalitatea sistemelor construite în s. Temeleuți, este vorba de canalizare și stația de epurare. În Călărași toate obiectele construite sunt funcționale. Pentru construcția SE și canalizare s-au cheltuit 27 mln, dar SE de tip Valrom nu este cea mai bună tehnologie. Pe timpuri funcționa SEB cu tehnologie sovietică cu indici la ieșire foarte mici. Orașul este aplasat în zona alunecărilor de teren, avem terenuri publice neocupate, ar fi cazul de ieșit la Ministerul mediului cu solicitarea de a susține, inclusiv și financiar, din FEN unele activități de creare a zomnelor curat ecologice, fără industrie periculoasă mediului, de infrastructură pentru turism, agrement. Primăria dispune de spațiu pentru dezvoltarea orașului.

Au luat cuvânt:

- Doamna **Ludmila Burghilea**, primăria Tuzara, a menționat că în s. Seliște și Tuzara s-a implementat proiectul de construcție a sistemului de canalizare, care urma să se conecteze la SE a or. Călărași. O problemă pentru construcția obiectului este relieful. În Seliște traseul este construit, urmează să se extindă până la SE. Proiectul a fost susținut de FEN, dar din 8 mlh, s-au alocat 7 mln lei. Pentru finalizarea proiectului mai sunt necesare 2 mlh lei, de la FEN. Populația e conectată . Apele uzate nimeresc în râul Bâc.

- Domnul **Grigore Potrîmba**, ÎM GCL Călărași a menționat că aprovizionarea cu apă se face din 13 sonde arteziene funcționale, ueste conservată. La sistemul de apeduc sunt conectați 5531 abonați (60% din populație, inclusiv Tuzara plus Seliște). Sistemul de canalizare are o lungime de 44,7 km, rețelele funcționează. Nu este o pîrgie care ar stimula conectare nu doar numai la apeduc , dar și la canalizare. Așa numitele haznale nu sunt ermetizate se admit deversări directe în râul Bâc.Este proiect tehnic pentru 13 km pentru construcția rețelelor în zona nord-vest Călărași Populația este cointerесată, contribuția fiind de 3000 lei. Cît privește SE ea funcționează la moment la capacitatea de 1100 m³ zi, iar în mediu pe an revine 1200 m³/zi. Rîul Bâc practic începe de la SE Călărași. S-au construit 3 iazuri biologice. S-a instalat gratar pentyre epurarea mecanică Materia în suspenzie se reține în 2 rezervuoare. Epurarea biologică arte loc în 4 rezervuoare. Nămolul se transportă și se depozitează la platforma SE veche și se acumulează în volum de 5200 m³ în 3 iazuri. Sistemele de evacuare și tratare a apelor uzate sunt deservite de 3 lăcătuși, 14 operatori la SP și SE, un laborator , șeful SE. Pentru a menține în stare ecologică râul Bâc, trebuie tot orașul de conectat la rețelele de canalizare. Se învestesc mulți bani, dar rezultatele sunt modeste.

- Domnul **Gheorghe Stratan**, șeful ÎM GCL Călărași, a menționat că SE este prefăcută la 100 % La reconstrucția SE a participat Dl Ungureanu de la UTM, specialist în domeniu.Problema este cu iazurile. Nu-s Proiecte. La moment SE este adusă la condiții normale. O altă problemă este cum să tratăm nămolul? Avem nevoie de 80 mii USD pentru construcția edificiului și părocurarea presului. Dumnealui s-a referit și la tarife, menționînd că prețul normal pentru canalizare este de 14 lei/m³. . La moment nămolul activ se transportă la SE veche, iar transportul este costisitor.

- Domnul **Victor Ambroci**, viceprimarul or. Călărași a menționat că în oraș anual se desfășoară 2 lunare ecologice de salubritate și plantare a arborilor, ca rezultat se menține o situație bună și orașul este curat și amenajat. În aceste activități este implicat tineretul din oraș și primărie. Societatea se conștientizează, dar este regretabil că problema canalizării la moment este pe prim plan. Ministrul Mediului a fost în raion, s-au discutat problemele de mediu și s-a convenit că la anul viitor râul Bâc se va curăți până la Bucovăț. Este o promisiune, dar sperăm să se realizeze.

- Domnul **Vadim Coșeru**, inspector ecologic, a menționat că sancțiunea se aplică în momentul cînd se depășește careva încălcări sau norme ecologice, amenziile sunt bune, dar realitatea și posibilitatea de achitare este cu tot alta. Amenzile sunt mari, pe cînd pensiile și salariile sunt mici, caz pentru care amenzile nu pot fi achitate. Referitor la întrebarea dlui Victor Gori, dacă fabrica de vin dispune de stație de preepurare a apelor uzate formate laa întreprindere, dînealui a rîspuns cî la moment existî proiectul tehnic. Urmeazî implimentarea acestuia.

- Domnul **Victor Gori** se adreseazî cu întrebarea cîti consumatori de apî deverseazî apele uzte direct în rîul Bîc și cîte persoane sunt conectate la sistemul de canalizare?

- Domnul **Gh. Stratan** a menționat cî 600 de persoane deverseazî apele în r. Bîc, iar la sitema de canalizare sunt conectați 4000 consumatori de apî. Dumnealui a mai menționat cî cînd plouî SE trateazî 1400 m³ de ape uzate, adicî 100-200 m³ de ape se trateazî, dar nu se știe de unde vin. Cu toate cî Tuzara realizeazî proiectul de canalizare, SE nu la va putea primi. Stația va fi supraîncîrcatî, iar randamentul fa vi redus. Dumnealui a revenit la problema dezhidratpriei nîmolului, menționînd cî în a. 2014 au fost curîțate 4 platforme pentru nîmol. Un volum 300 m³, a fost scos uscat și utilizat ca îngrîșîmînt. Acum se lucreazî cu 3 platforme. Problema principalî este presul , care urmeazî a fi procurat, clîdirea poate fi ca contribuție. Perderile pentru apî sunt de 210 mii lei și 156- canalizare.

Domnul **Victor Gori** a menționat cî în dependență de necesitățile pentru acoperirea cheltuielilor urmeazî a fi revizuite tarifele.

- Domnul **Nicolae Melnic** a menționat și proiectul regional de 38 mln pentru extinderea rețelelor de apîși canalizare deus la ADR Centru. Concomitent s-a refrit și la proiectul cu apî Chișinău Cîlîrași.

- Domnul **Dumitru Drumea** s-a adresat cître Apa Canal cu solicitarea carea r fi soluția?. Dumnealui a menționat cî trebuie de redus prețurile și cheltuelile. De studiat cîtî populație poate acoperi cheltuelile și așî de construit rețelele. Ca recomandare- nu de revizuit prețurile, - cum de redus cheltuelile. O soluție ar fi construcția și arf vi bine ca Ministerul Mediului și Ministerul Sînîțîții sî elaboreza un act normativ privind condițiile care ar fi pentru toatî țara. Pentru localitățile rurale de construit sone (ZUC-uri).

S-a hotîrît:

1. A lua act de informația prezentatî și de menționat activitatea pozitivî desfîșuratî de primîria or. Cîlîrași în asigurarea populației cu apî și sanitație, precum și de salubrizare și amenajare a comunității.

2. A propune Ministerului Mediului de a acorda suma- restanță prevăzută în proiectul susținut de FEN pentru finalizarea lucrărilor de construcție asistemului de canalizare în com. Tuzara.
3. A propune Ministerului Mediului de a acorda suma-restanță prevăzută în proiectul finanța de FEN pentru finalizarea lucrărilor de construcție a rețelelor de canalizare în sectorul nord-est a or. Călărași.
4. Dat fiind cazul neposibilității conectării sistemului de canalizare construit în com Tuzara la SE a or. Călărași de studiat posibilitatea extinderii SE a or. Călărași și găsirii surselor fre finanțare.
5. De a solicita un suport financiar de la FEN pentru procurarea presului, contribuția primăriei fiind construcția edificiului.
6. Dat fiind cazul că curățarea r. Bâc este un proiect de nivel regional de a solicita spriginul Ministerului Mediului, Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale în elaborarea unui proiect cu participarea Agenției „Apele Moldovei”, instituția care administrează apele de suprafață din Republica Moldova.
7. A expedia procesul-verbal Ministerului Mediului, Comitetului districtului de bazin Nistru, Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Agenției „Apele Moldovei” pentru familiarizare și soluționarea posibilităților de realizare a propunerilor Comitetului Subbazinal Bâc.

S-a votat: unanim

3. S-a prezentat:

Informația prezentată de domnul **Victor Gori**, președintele comitului referitor la planificarea activității CBB pentru anul 2017. Dumnealui a menționat că toate eforturile depuse nu sunt încununate cu rezultatele dorite. Autoritățile nu-și onorează obligațiunile în cadrul competențelor atribuite, caz pentru care situația ecologică în bazinul hidrografic Bâc nu este cea mai potrivită necesităților noastre. În acest context se cere a sensibilizare masivă a opiniei publice din partea societății civile, venind cu propunerea de organiza în anul ce vine proteste de la Temeleuți pînă la Gura Bîcului, situația fiind ca alarmantă, îndeosebi în cursul inferior al r. Bâc.

- Dna **Eudochia Tcaci**, propune de a solicita o întrevvedere cu conducerea primăriei mun. Chișinău la care să se atenționeze problemele r. Bâc.
- Domnul **Vladimir Donos** a menționat că promova inițiativa primăriei or. Călărași referitor la soluționarea problemelor din comunitate ce țin de aprovizionarea cu apă și sanitație a populației orașului. S-a făcut mult în această direcție. Activitate și indicii sunt meritul conducerii primăriei și subdiviziunilor sala. Lucrurile merg spre bine. Succese.
- Domnul **Mihai Mustea** a propus ca membrii comitetului să expedieze în termen de o lună în adresa secretariatului propuneri pentru a le include în planul de activitate

pentru anul 2017, menționînd că se va reveni la chestiunile examinate pe parcursul anului 2015-2016 în vederea aprecierii soluționării deciziilor luate pe parcurs, Strășeni, Aneni Noi, mun. Chișinău.

S-a votat: unanim

Președinte

Gori Victor

Secretar

Ina Coșeru